

1. Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» від 23.09.94 р. №40 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua>

2. Береславська О.І. Міжнародні розрахунки та валютні операції: Навч. посібник / Береславська О.І., Наконечний О.М., Пясецька М.Г. та ін; За заг. ред. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2002. – 392 с.

3. Руда О.Л. Переваги і недоліки використання акредитива / Руда О.Л.//Банки и банковская система. – 2012. – ст.23.

4. Антонова А.А., Іваненко І.А. Форми міжнародних розрахунків / Антонова А.А. Іваненко І.А.// Економічний простір. – 2011. – ст.13.

ЕНЕРГЕТИЧНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ ЯК КРИТЕРІЙ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Матвійчук Наталія, Островський Василь

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк

Для аналізу енергетичної безпеки країни найчастіше використовують індикативний аналіз. Основним документом, який містить показники (індикатори) енергетичної безпеки України, їхні порогові значення, а також алгоритм обчислення інтегрального індексу енергетичної безпеки є Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [1].

Найвагомішими показниками енергетичної безпеки, які визначають її енергетичну незалежність, є: 1) частка власних джерел у балансі паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР) держави; 2) рівень імпортової залежності за домінуючим ресурсом у загальному постачанні первинної енергії (ЗППЕ); 3) частка імпорту ПЕР з однієї країни у загальному обсязі його імпорту

Одним із основних показників енергетичної безпеки є частка власних джерел у балансі ПЕР держави. Як бачимо з табл. 1, протягом аналізованого періоду цей показник жодного року не знаходився в межах оптимальних значень (80–100%), а коливався від небезпечного (54,08 %) до незадовільного значення (67,41%), жодного разу не набувши задовільної оцінки (70 %). Загалом, варто позитивно оцінювати його динаміку до щорічного зростання в 2012-2014 рр., що свідчить про підвищення рівня енергетичної безпеки України, водночас звертаючи увагу на негативне зменшення аналізованого показника в 2015 р. у порівнянні з 2014 р. на 2,46 %.

Впродовж 2011-2012 рр. показник імпортової залежності за домінуючим ресурсом (природним газом) знаходився у критичному стані (77,24-61,81%), у 2013 р. його значення характеризувалося як небезпечне (57,27 %). Починаючи з 2014 р. відбулося суттєве покращення індикатора, який в поточному періоді зменшився аж на 10 % у порівнянні з 2013 р. і вперше за

багато років набув задовільного значення, що позитивно вплинуло на рівень енергетичної складової економічної безпеки. Хоча, станом на кінець 2015 р. відбулося зростання імпортової залежності у купівлі природного газу на 4 % і аналізований показник перемістився у незадовільну зону.

Таблиця 1

Показники рівня енергетичної незалежності України в 2011-2015 рр.

Рік	Частка власних джерел у балансі ПЕР держави, %	Рівень імпортової залежності за домінуючим ресурсом у ЗППЕ, % **	Частка імпорту ПЕР з однієї країни у загальному обсязі його імпорту, % *
Критичне значення показника			
	40	60	60
Небезпечне значення показника			
	50	55	50
Незадовільне значення показника			
	60	50	40
Задовільне значення показника			
	70	40	30
Оптимальне значення показника			
	80-100	30	25
2011	54,08	77,24	68,9
2012	62,02	61,81	68,7
2013	65,74	57,27	68,1
2014	67,41	47,05	44,6
2015	64,95	51,00	34,1

* показник відображає частку імпорту ПЕР з РФ, як домінуючої країни

** домінуючим ресурсом є природний газ

Щодо показника частки імпорту паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР) з однієї країни у загальному обсязі його імпорту, необхідно відмітити, що імпорт ПЕР з РФ завжди мав домінуюче значення і значно перевищував загальний імпорт енергоносіїв з інших держав. Питома вага імпорту енергоресурсів з РФ у 2011–2013 рр. складала критичних 68–69%, але внаслідок виникнення воєнного конфлікту та часткової диверсифікації Україною джерел постачання енергоносіїв вона знизилася в 2014 р. до 44,6% та до 34,1 % у 2015 р. [2].

Незважаючи на значне падіння імпорту нафти і відмови від закупівлі природного газу, для України Російська Федерація у 2015 р. все-одно залишалася домінуючим експортером ПЕР за рахунок значної залежності нашої держави від постачання кам'яного вугілля, імпорт якого з РФ у 2015 р. склав 52% від загального імпорту вугілля.

Отже, за даними табл. 1 можна зробити висновки про загальну тенденцію до покращення індикаторів енергетичної безпеки за критерієм енергонезалежності, хоча упродовж аналізованого періоду жоден із показників не набув оптимальної оцінки та лише двічі було досягнуто

задовільного значення. В решті випадків індикатори досягнули критичного, небезпечного та незадовільного значень, що свідчить про низький рівень енергетичної безпеки України.

1. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України» № 1277 від 29.10.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cct.com.ua/2013/29.10.2013_1277.htm

2. Енергетичний баланс України за 2016 рік. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2012/energ/en_bal/arh_2012.htm

НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СТАТИСТИКИ В УКРАЇНІ

Мельник Іванна,

студентка IV курсу факультету історії, політології та національної безпеки
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент К.П. Мельник

Актуальність дослідження: реформування вітчизняної статистики проходить у складних умовах прискорених перетворень у всіх сферах суспільного життя, а отже вимагає створення сприятливої атмосфери для використання міжнародних рекомендацій щодо побудови нової системи обліку і статистики, які повинні забезпечити економіку інформацією, що необхідна для ефективного управління і регулювання економічними процесами.

Мета дослідження: спрямована на вивчення та реалізацію національних та міжнародних законів для правильної та чіткої організації статистики в Україні.

Головна роль у вирішенні проблем інформативності населення нашої країни належить Державній службі статистики України, яка характеризує собою цілісну систему, що має наміри розвиватися в напрямках свого вдосконалення та пристосування до ринкових умов [2].

Фундаментальним елементом інфраструктури державної статистики України є національне статистичне законодавство, яке ґрунтується на Основних принципах офіційної статистики ООН та відповідних правових нормах Європейського Союзу. Правові основи організації статистичних спостережень в Україні, порядок і правила отримання та використання первинних даних, відповідальність за порушення цих правил, а також інші організаційно-правові питання щодо відносин органів державної статистики з респондентами та користувачами даних визначені у цілій низці нормативних документів, серед яких основними є: Закон України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про державну статистику»; Закон України